

Infrastruktura i usługi miejsca docelowego

Całą infrastrukturę turystyczną można podzielić na techniczną i społeczną^[1].

Przykładem infrastruktury technicznej są: drogi; szlaki turystyczne; górskie koleje linowe; wyciągi narciarskie; lotniska turystyczne; żegluga turystyczna; specjalistyczne urządzenia obiektów uzdrowiskowych; sieć hotelowa; sieć zakładów gastronomicznych itp.

Sieć hotelową obszaru tworzą zgodnie z Ustawą o usługach turystycznych następujące rodzaje obiektów hotelarskich^[2]: hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, schroniska i pola biwakowe, a także inne obiekty świadczące usługi hotelarskie zgodnie z minimum ustawowym.

Bazę gastronomiczną, wykorzystywaną na potrzeby ruchu turystycznego, można podzielić na ogólnodostępną (otwartą) i środowiskową (zamkniętą)^[3]. Podstawowym rodzajem urządzeń są zakłady typu żywieniowego, które prowadzą sprzedaż wszystkich rodzajów potraw i napojów, takie, jak: restauracje, jadłodajnie, bary szybkiej obsługi, bary uniwersalne, bistra, bary mleczne itp. Wśród zakładów gastronomicznych o charakterze uzupełniającym zaliczamy: kawiarnie, bary kawowe, herbaciarnie, cukiernie, cocktail – bary, winiarnie, itp. Elementem bazy gastronomicznej są także punkty gastronomiczne – bufety, smażalnie, pijalnie i lodziarnie.

Zgodnie z podziałem Głównego Urzędu Statystycznego placówki gastronomiczne dzielą się na własne lub obce zakłady gastronomiczne, wśród których wyróżnia się restauracje, bary i stołówki oraz punkty gastronomiczne, takie jak: smażalnie,

pijalnie, lodziarnie i bufety^[4].

Na infrastrukturę społeczną z kolei składają się^[5]: biura turystyczne; obiekty sportowe; obiekty wypoczynkowe; urządzenia rozrywkowe; informacja turystyczna itp.

Uzupełnieniem infrastruktury turystycznej będzie infrastruktura paraturystyczna (ogólna, uzupełniająca). Zaliczamy tutaj: środki komunikacji danego obszaru, podstawowe urządzenia administracyjno – usługowe, kulturalne i socjalne, a także sieć uzbrojenia technicznego terenu.

Zagospodarowanie turystyczne^[6] może być także klasyfikowane na następujące grupy^[7]: baza noclegowa służąca turystyce; baza gastronomiczna; baza towarzysząca (urządzenia turystyczne: kąpieliska, kolejki linowe, wyciągi narciarskie, szlaki turystyki pieszej, inne urządzenia i instytucje i urządzenia paraturystyczne) oraz infrastruktura transportowa – będąca elementem dostępności komunikacyjnej (sieć drogowa i transport samochodowy, transport kolejowy, transport lotniczy, żegluga śródlądowa i morska).

J. Kruczała dokonuje podziału infrastruktury i usług miejsca docelowego na dwa elementy: infrastruktura techniczna turystyczna i urządzenia turystyczne^[8]. Zdaniem autora infrastrukturę techniczną turystyczną stanowią te urządzenia infrastruktury technicznej, które umożliwiają funkcjonowanie i rozwój gospodarki turystycznej. Należą tutaj: urządzenia dla transportu i komunikacji, urządzenia energetyczne, urządzenia łączności, urządzenia umożliwiające korzystanie z niezbędnych zasobów środowiska naturalnego (szczególnie wody) oraz zabezpieczające to środowisko (np. oczyszczalnie ścieków). Urządzeniami turystycznymi są te elementy zagospodarowania turystycznego, które stanowią bazę materialną wytwarzania usług i produkcji dla zaspokojenia potrzeb turystów (baza komunikacyjna, żywieniowa, noclegowa i towarzysząca).

Według A. Król podział elementów infrastruktury turystycznej i paraturystycznej powinien być dokonany w oparciu o zaspokajane przez te elementy potrzeby turystów. Wyróżnia się tutaj^[9]:

Instytucje i urządzenia komunikacyjne^[10];

- Instytucje i urządzenia zakwaterowania^[11];
- Instytucje i urządzenia żywieniowe^[12];
- Instytucje i urządzenia związane z ekwipunkiem turysty: osobistym, ściśle turystycznym i gospodarczym^[13];
- Instytucje i urządzenia z zakresu kultury^[14];
- Instytucje z zakresu wychowania fizycznego i udostępniania walorów środowiska naturalnego^[15];
- Instytucje i urządzenia z zakresu zdrowia i higieny^[16];
- Instytucje i urządzenia z zakresu informacji, reklamy i organizacji ruchu turystycznego^[17];
- Instytucje i urządzenia z zakresu technicznego uzbrojenia terenu, administracji, bezpieczeństwa publicznego^[18];

1. Mazur pod pojęciem zagospodarowania turystycznego albo bazy materialnej turystyki rozumie „(...) zespół obiektów i urządzeń stanowiących wyposażenie określonego terenu, umożliwiających zaspokojenie potrzeb ruchu turystycznego”^[19]. Autor wyróżnia cztery podstawowe elementy zagospodarowania turystycznego^[20]: bazę noclegową (umożliwiającą turystom przebywanie poza miejscem stałego zamieszkania dłużej niż jeden dzień); bazę żywieniową; bazę komunikacyjną (stanowiącą o dostępności przestrzeni turystycznej oraz ułatwiającą poruszanie się w jej granicach) i bazę towarzyszącą (gwarantującą turystom pozostałe usługi).

Natomiast O. Rogalewski dzieli bazę materialną turystyki na

następujące kategorie^[21]: baza komunikacyjna; baza noclegowa; baza żywieniowa^[22]; baza towarzysząca^[23] i urządzenia wielofunkcyjne.

Zgodnie z klasyfikacją składników produktu turystycznego według V.T.C. Middletona na infrastrukturę i usługi miejsca docelowego składają się następujące elementy^[24]:

- Baza noclegowa (hotele, wioski wakacyjne, apartamenty, wille, pola biwakowe, kempingi, schroniska, kwatery wiejskie i domy gościnne);
- Restauracje, bary i kawiarnie (począwszy od barów szybkiej obsługi do luksusowych restauracji);
- Transport w miejscu docelowym (taksówki, autokary, wynajem samochodów, wynajem rowerów oraz wyciągi narciarskie w ośrodkach sportów wodnych);
- Aktywny wypoczynek (szkółki narciarskie, szkoły żeglarskie, kluby golfowe);
- Inne oferty (kursy rękodzieła, szkoły języków obcych);
- Sieć sprzedaży detalicznej (sklepy, agencje turystyczne, pamiątki, zaopatrzenie kempingów)
- Inne usługi (zakłady fryzjerskie, informacja, wypożyczalnie sprzętu, policja turystyczna).

Na koniec warto podkreślić za W.W. Gaworeckim, „(...) że infrastrukturę turystyczną danego obszaru uzupełnia infrastruktura ogólna (paraturystyczna), stanowiąca sumę elementów, których istnienie nie zależy od rozwoju turystyki. Turystyka wpływa na nie jedynie długofalowo, powodując ich przemianę, ulepszenie lub rozwój”^[25].

^[1] W.W. Gaworecki, Turystyka (2003), op. cit., s. 126 – 127.

^[2] Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r., Dz. U. Nr 133, poz. 884, Rozdział 5, art. 36.

[3] T. Lijewski, B. Mikułowski, J. Wyrzykowski, op. cit., s. 204 – 205.

[4] Uwarunkowania i kierunki rozwoju turystyki w województwie pomorskim Polska Agencja Promocji Turystyki S.A., www.woj-pomorskie.pl z dnia 26.05.2004, s. 49.

[5] W.W. Gaworecki, Turystyka (2003), op. cit, s. 127.

[6] „Słowo zagospodarowanie ma w języku polskim dwa znaczenia. Z jednej strony, w podejściu rzeczowym, pojmowane są jako zestaw dóbr danego obszaru, a z drugiej utożsamiane bywa z działalnością i oznacza wówczas czynności zmierzające do właściwego zaopatrzenia obszaru w to, co jest potrzebne. (...) zagospodarowanie turystyczne stanowi proces przystosowania obszarów o walorach turystycznych do wykorzystania przez uczestników ruchu turystycznego. Jego efektem są zespoły wyspecjalizowanych urządzeń wchodzących w skład turystycznego potencjału technicznego, a w istocie swojej jest to działalność, którą można uznać za rodzaj czynności produkcyjnych właściwych dla gospodarki turystycznej”. [Podstawy turystyki, pod red. A. Schwichtenberga, Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 2000, s. 63].

[7] T. Lijewski, B. Mikułowski, J. Wyrzykowski, op. cit, s. 6 -7.

[8] Por. J. Kruczała, op. cit., s. 22 – 32.

[9] A. Król, Elementy infrastruktury turystycznej i paraturystycznej, Instytut Turystyki, Warszawa 1978, s. 21 – 22.

[10] Wszystkie instytucje, które świadczą usługi transportowe dla turystów, usługi naprawcze środków transportu, parkingi, stacje benzynowe, przechowalnie bagażu, a także urządzenia komunikacyjne, jak drogi, pieszne szlaki turystyczne itp.

[\[11\]](#) To jest placówki, których podstawową funkcją jest świadczenie usług noclegowych np. hotele, pensjonaty, domy wczasowe oraz urządzenia związane z noclegiem np. pola namiotowe itd.

[\[12\]](#) Placówki gastronomiczne i handlu spożywczego, kuchnie turystyczne, automaty do sprzedaży samoobsługowej itd.

[\[13\]](#) Placówki handlowe, placówki wypożyczania sprzętu turystycznego, placówki świadczące usługi naprawcze np. szewskie, krawieckie, sprzętu turystycznego i sportowego.

[\[14\]](#) Kina, teatry, muzea, wystawy, urządzenia do gier towarzyskich, place zabaw, muszle koncertowe, itp.

[\[15\]](#) Placówki organizujące imprezy sportowe, plaże, kąpieliska, tory saneczkowe, lodowiska, trasy narciarskie itd.

[\[16\]](#) Szpitale, sanatoria, ośrodki zdrowia oraz placówki świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, pralnie, toalety.

[\[17\]](#) Placówki informacji turystycznej, świadczące usługi przewodnickie, pośrednictwa, organizacji wyjazdów turystycznych, a także stowarzyszenia i społeczne organizacje turystyczne.

[\[18\]](#) Instytucje świadczące usługi z zakresu technicznego uzbrojenia terenu, administracji, instytucje świadczące usługi w zakresie zaopatrzenia w wodę, energię elektryczną, ogrzewania, oczyszczania, a także posterunki policji, straży pożarnej.

[\[19\]](#) Tamże.

[\[20\]](#) O. Rogalewski, op. cit., 46 – 68.

²¹ E. Mazur, op. cit, s.41.

[22] Urządzenia gastronomiczne, sklepy detaliczne i kioski spożywcze, zaplecze zaopatrzeniowe – produkcyjne, magazynowe i transportowe.

[23] Urządzenia umożliwiające turystom korzystanie z walorów turystycznych danego terenu, urządzenia rozrywkowe, urządzenia usługowe, urządzenia ułatwiające uprawianie turystyki.

[24] V.T.C. Middleton, Marketing w..., op. cit, s. 90.

²⁵ W.W. Gaworecki, Turystyka (2003), op. cit, s. 127.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.